

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 10Sžrk/1/2020
Identifikačné číslo spisu: 8018200267
Dátum vydania rozhodnutia: 31. marca 2022
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hatalová
Funkcia: predsedníčka senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:8018200267.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hatalovej, PhD. a členov senátu JUDr. Mariána Fečíka (sudca spravodajca) a JUDr. Kataríny Cangárovej, PhD., LL.M, v právnej veci žalobcu U.. G. U., správca konkurznej podstaty úpadcu Poľnohospodárske družstvo Breznica so sídlom Mlynská 26, 040 01 Košice, proti žalovanému Okresný úrad Prešov, odbor opravných prostriedkov so sídlom Námestie mieru č. 3, 080 01 Prešov, za účasti ďalších účastníkov konania: 1/ po nebohom Y. W., naposledy bytom W. XX, XXX XX X., 1a/ S.. L. W., F., trvale bytom W. Č.. XX, XXX XX X., 1b/ X. W., trvale bytom W. Č.. XX, XXX XX X., 1c/ U.. E. W., trvale bytom D. XXXX/XX, XXX XX X., 2/ Q. S., trvale bytom P. XX, XXX XX E., 3/ G.. L. X., trvale bytom A. M. XXXX/XX, XXX XX S., 4/ U.. U. S.O., trvale bytom S. XX, XXX XX F., 5/ P. O., trvale bytom X. X. P. XX/XX, XXX XX Q. A. S., 6/ L. S., trvale bytom T. XXXX/X, XXX XX Ž., 7/ P.. U. O., trvale bytom Š. XXXX/XX, XXX XX P., 8/ F. W., so sídlom J. XX, XXX XX P., 9/ AK - TARABČÁK s.r.o., so sídlom Hlavná 13, 080 01 Prešov, v konaní o správnej žalobe o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. OU-PO-OOP4-2018/005639-POL z 5.2.2018, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 2S/37/2018-53 z 25.4.2019 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 2S/37/2018-102 z 28.10.2019, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť zamieta.

Účastníkom konania nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

O d ô v o d n e n i e

I.
Priebeh administratívneho konania

1. Okresný úrad Stropkov, pozemkový a lesný odbor rozhodnutím č. OU-SP-PLO-2017/000202-004-KR z 30.10.2017 (ďalej aj „prvostupňové rozhodnutie“) podľa zákona 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 503/2003 Z.z.“) rozhodol v bode 1, že oprávnené osoby Y. W., Q. S., G.. L. X., U.. U. S., P. O., L. S.O., P.. U. O. Y. F. W. spĺňajú podmienky § 3 ods. 1 písm. d) zákona č. 503/2003 Z.z. na navrátenie vlastníctva k pozemkom, ktoré prešli do vlastníctva Jednotného roľníckeho družstva W. odňatím bez náhrady postupom podľa zákona Slovenskej národnej rady č. 81/1949 Zb. SNR o úprave právnych pomerov pasienkového majetku bývalých urbárikov, komposesorátov a podobných právnych útvarov, v bode 2, že oprávneným osobám sa právoplatnosťou tohto rozhodnutia navráti vlastníctvo k príslušným pozemkom v katastrálnom území W., okres Stropkov, v bode 3 stanovil konkrétne spoluvlastnícke podiely jednotlivých oprávnených osôb (reštituentov).

2. Rozhodnutím č. OU-PO-OOP4-2018/005639-POL z 5.2.2018 žalovaný ako odvolací orgán podľa § 59 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) odvolanie žalobcu zamietol a prvostupňové rozhodnutie potvrdil.

II.

Konanie na krajskom súde

3. Včas podanou správnu sa správca konkurznej podstaty domáhal zrušenia rozhodnutia žalovaného z dôvodu, že rozhodnutie vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci, zistenie skutkového stavu orgánom verejnej správy bolo nedostačujúce na riadne posúdenie veci a došlo k podstatnému porušeniu ustanovení o konaní pred orgánom verejnej správy, ktoré mohlo mať za následok vydanie nezákonného rozhodnutia alebo opatrenia vo veci samej. Žalobca predovšetkým namietal, že:

- pozemky, ktoré boli predmetom reštitúcie, boli pôvodne vo vlastníctve úpadcu Poľnohospodárskeho družstva W., vo vzťahu ku ktorému bol 26.11.2001 schôdzou konkurzných veriteľov schválený plán speňaženia konkurznej podstaty. V zmysle tohto plánu potom žalobca ako správca konkurznej podstaty na základe rozhodnutia rady veriteľov a opatrenia Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 1K 238/1996 z 7.12.2004 odpredal dotknuté pozemky fyzickej osobe.

- správne orgány preto pochybili, keď rozhodovali o pozemkoch patriacich do konkurznej podstaty úpadcu bez toho, aby tieto pozemky boli vyňaté z konkurznej podstaty a teda nezákonne zasiahli do majetku úpadcu, ktorý bol určený na speňaženie a výplatu pre jednotlivých veriteľov. Voči úpadcovi pritom nebola podaná žiadna incidenčná žaloba na vylúčenie predmetných pozemkov z konkurznej podstaty. Správne orgány preto nemali navrátiť vlastníctvo k pôvodným pozemkom ale priznať právo na náhradné pozemky,

- správne orgány tiež nesprávne vyhodnotil tú skutočnosť, že k predaju pozemkov došlo ešte pred uplatnením reštitučného nároku a preto v rámci správneho konania nemal mať pasívnu legitimitáciu správca konkurznej podstaty ale vlastníik pozemkov.

- Žalovaný vo svojom vyjadrení k podanej správnej žalobe zotrval na skutkových a právnych okolnostiach, ktoré boli uvedené v odvolacom rozhodnutí a navrhol žalobu ako nedôvodnú zamietnuť.

4. Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č.k. 2S/37/2018-53 z 25.4.2019 v spojení s opravným uznesením č.k. 2S/37/2018-102 z 28.10.2019 správnu žalobu zamietol. Svoje rozhodnutie krajský súd odôvodnil predovšetkým tým, že:

- pri posudzovaní námietky, že správne orgány neboli oprávnené rozhodovať o majetku patriacom do konkurznej podstaty poukázal na to, že zákon č. 503/2003 Z.z. je špeciálnym predpisom aj vo vzťahu k zákonu č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní (ďalej len „zákon č. 328/1991 Zb.“), ktorý neobsahuje žiadne ustanovenia, ktoré by obsahovalo výnimku zo všeobecného ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka o neplatnosti právneho úkonu, podľa ktorého je neplatný právny úkon, ktorý odporuje zákonu a teda aj prevod rozporný s § 4 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z.z. V danom prípade teda vôbec neprichádzalo do úvahy priznanie práva na náhradné pozemky, pretože sa jednalo o absolútne neplatný prevod pôvodných pozemkov,

- zákaz prevodu vyplývajúci z § 4 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z.z. sa s poukazom na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4Sžr/9/2014 z 4.11.2014 a Ústavného súdu Slovenskej

republiky č.k. I.ÚS/123/2010-48 z 30.6.2010 vzťahovali aj na správcu konkurznej podstaty, ktorý tak bol povinný vyčkať so speňažením do uplynutia lehoty na uplatnenie reštitučného nároku a po uplynutí lehoty mal zistiť, či nárok bol uplatnený a následne bol povinný informovať konkurzný súd o takto uplatnených nárokoch,

- pri určovaní povinnej osoby správne orgány vychádzali z ustanovenia § 4 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z.z., v zmysle ktorého sú v povinnými osobami aj poľnohospodárske družstvá. Vyhlásením konkurzu úpadca nezaniká ako vlastník a subjekt majúci právnu subjektivitu. Na správcu prechádza len oprávnenie nakladať s vlastníctvom. Pri určení povinnej osoby boli tiež zohľadnené rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. sp. zn. 4Sp/5/2013 z 13.11.2013, v zmysle ktorého pre určenie povinnej osoby je rozhodujúce vlastníctvo pozemkov, na ktoré je uplatnený reštitučný nárok v čase nadobudnutia účinnosti zákona č. 503/2003 Z.z., pričom podľa výpisu z listu vlastníctva č. XXX k.ú. W. bolo k rozhodujúcemu dňu 1.1.2004 vlastníkom týchto pozemkov Poľnohospodárske družstvo W..

III.

Konanie na kasačnom súde

5. Proti rozsudku krajského súdu č.k. 2S/37/2018-53 z 25.4.2019 podal žalovaný (ďalej len „sťažovateľ“) v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť podľa ustanovenia § 440 ods. 1 písm. f) a g) Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“), v ktorej namietal, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi uskutočniť jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a rozhodol na základne nesprávneho právneho posúdenia veci. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol rozsudok krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie eventuálne tento zmeniť tak, že sa zrušuje rozhodnutie žalovaného, pričom požiadal na priznanie náhrady trov konania.

6. Sťažovateľ v sťažnostných bodoch namietal k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci predovšetkým nasledovné:

- vylúčenie majetku z podstaty na základe rozhodnutia súdu sa vykonáva v incidenčnom spore podľa § 19 zákona č. 328/1991 Zb. Výsledkom konania o vylúčenie veci z konkurznej podstaty je navrátenie sporných vecí do dispozičného práva úpadcu alebo iného vlastníka, a teda, na holom vlastníctve tohto majetku sa nič nemení. Reštitučný nárok podľa zákona č. 503/2003 Z. z. si môže uplatniť oprávnená osoba len voči povinnej osobe, ktorou je v danom prípade úpadca. Správca konkurznej podstaty majetok spravuje v rozsahu, ktorý mu ukladá § 14 zákona č. 328/1991 Zb., avšak treba vziať na vedomie, že nie je vlastníkom nehnuteľnosti. Reštitučný nárok môže byť v súlade s § 4 zákona č. 503/2003 Z. z. riešený len vo vzťahu k úpadcovi, no nie voči správcovi,

- správca vo vzťahu k uplatneným reštitučným nárokom v zmysle § 14 zákona č. 328/1991 Zb. má vyznačiť v konkurznej podstate uplatnenie reštitučných nárokov voči úpadcovi, ktoré postihujú majetok zapísaný do konkurznej podstaty. V zmysle § 19 zákona č. 328/1991 Zb., ak sú pochybnosti, či vec patrí do konkurznej podstaty, zapíše sa do súpisu podstaty s poznámkou o nárokoch uplatnených inými osobami alebo s poznámkou o iných dôvodoch, ktoré spochybňujú zaradenie veci do súpisu. Ďalší účastníci mali preto podať voči správcovi incidenčnú žalobu o vylúčenie veci z konkurznej podstaty z dôvodu uplatnených reštitučných nárokov. Postup ďalších účastníkov, ktorí si uplatnili reštitučné nároky voči správcovi konkurznej podstaty, ktorý iba spravuje majetok úpadcu, no vlastnícke právo k majetku patrí úpadcovi, bol preto nezákonný a právne úkony vykonané v správnom konaní, t. j. v reštitučnom konaní, neplatné.

- v danom prípade konkurzná podstata bola spísaná ku dňu vyhlásenia konkurzu a v čase uplatnenia reštitučných nárokov bola schválená veriteľmi a súdom na prieskumnom pojednávaní. Správca nemôže svojvoľne riešiť konkurznú podstatu a uplatnené reštitučné nároky. Správca je povinný v intenciách, ktoré mu dáva zákon informovať o uplatnených reštitučných nárokoch súd. To bolo zo strany správcu vykonané. Zároveň je povinný vykonať poznámku o uplatnených reštitučných nárokoch do konkurznej podstaty. Ďalšie oprávnenia týkajúce sa riešenia uplatnených reštitučných nárokov nemá, a to z dôvodu, nie je vlastníkom veci, ktoré sú predmetom reštitučných nárokov.

7. Vo vzťahu k porušeniu práva na spravodlivý proces sťažovateľ namietal absenciu svojej pasívnej legitimácie. Podľa sťažovateľa nemôže voči správcovi konkurznej podstaty smerovať ani žaloba vo vzťahu k reštitučným nárokom smerujúcim voči konkurznej podstate a majetku úpadcu. Na strane správcu konkurznej podstaty absentuje pasívna legitimácia a zároveň v správnom konaní a na strane osôb za účasti ktorých sa koná, t. j. osoby, ktoré si uplatnili reštitučné nárok, absentuje naliehavý právny záujem.

8. Žalovaný vo svojom vyjadrení ku kasačnej sťažnosti zotrval na svojej argumentácií obsiahnutej v odvolacom rozhodnutí, pričom poukázal na znenie § 68 ods. 1 zákona č. 328/1991 Zb., v zmysle ktorého do konkurznej podstaty nezahŕňajú veci, ku ktorým boli uplatnené reštitučné nároky. Na základe uvedeného navrhol žalovaný kasačnú sťažnosť zamietnuť.

9. Obdobne sa vyjadril ku kasačnej sťažnosti aj ďalší účastník v 9/ rade AK TARABČÁK s.r.o., ktorý požiadal aj o priznanie náhrady trov kasačného konania z titulu zastupovania ďalších účastníkov v kasačnom konaní.

10. Ostatní ďalší účastníci konania sa ku kasačnej sťažnosti nevyjadrili.

IV.

Právny názor kasačného súdu

11. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky začal vykonávať svoju činnosť od 1.8.2021 (§ 101e ods. 1 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Výkon súdnictva prešiel z Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na Najvyšší správny súd Slovenskej republiky od 1.8.2021 vo všetkých veciach, v ktorých je od 1.8.2021 daná právomoc Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (čl. 154g ods. 4 a 6 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s § 101e ods. 2 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Prejednávaná vec bola pôvodne predložená Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky a bola jej pridelená sp. zn. 10Sžrk/1/2020. Od 1.8.2021 je na konanie v tejto veci príslušný Najvyšší správny súd Slovenskej republiky. Vec bola náhodným výberom pridelená kasačnému senátu 1S Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky, ktorý o nej rozhodol v zložení uvedenom v záhlaví tohto rozhodnutia pod pôvodnou spisovou značkou.

12. Senát Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP [<aspi://module='ASPI'&link='162/2015%20Z.z.%2523438'&ucin-k-dni='30.12.9999'>](http://aspi://module='ASPI'&link='162/2015%20Z.z.%2523438'&ucin-k-dni='30.12.9999'>)) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 SSP [<aspi://module='ASPI'&link='162/2015%20Z.z.%2523439'&ucin-k-dni='30.12.9999'>](http://aspi://module='ASPI'&link='162/2015%20Z.z.%2523439'&ucin-k-dni='30.12.9999'>) preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podal žalobca - sťažovateľ v lehote včas (§ 443 ods. 1 SSP [<aspi://module='ASPI'&link='162/2015%20Z.z.%2523443'&ucin-k-dni='30.12.9999'>](http://aspi://module='ASPI'&link='162/2015%20Z.z.%2523443'&ucin-k-dni='30.12.9999'>)), preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, pričom pri svojom rozhodovaní bol vedený nasledujúcimi právnymi úvahami.

13. Fundamentálnou právnou otázkou v danej veci je posúdenie stretu pozemkových reštitúcií podľa zákona č. 503/2003 Z.z. a konkurzného konania upraveného zákonom č. 328/1991 Zb.

14. Relevantnou právnou (kolíznou) normou v tomto smere je znenie § 68 ods. 1 zákona č. 328/1991 Zb., v zmysle ktorého sa pozemky, ku ktorým môžu byť uplatnené reštitučné nároky, zahŕňajú do konkurznej podstaty len vtedy, ak nároky neboli v zákonom ustanovených lehotách uplatnené alebo boli zamietnuté.

15. Pokiaľ úpadcom bolo poľnohospodárske družstvo (§ 4 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z.z.), tak správca konkurznej podstaty bol povinný v rámci prebiehajúceho konkurzu počkať na uplynutie lehoty na uplatnenie reštitučných nárokov, t.j. do 31.12.2004 (§ 5 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z.z.) a následne zapísať do konkurznej podstaty len tie pozemky, ku ktorým nebol uplatnený reštitučný nárok.

Pozemky, ku ktorým bol reštitučný nárok uplatnený, by mohol správca konkurznej podstaty do podstaty zahrnúť až následne a to po jeho zamietnutí právoplatným rozhodnutím reštitučného orgánu. To súčasne znamená aj to, že ak bol konkurz vyhlásený na poľnohospodárske družstvo ešte pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 503/2003 Z.z. (pred 1.1.2004), pozemky, ku ktorým mohol byť alebo bol do 31.12.2004 uplatnený reštitučný nárok, nemali byť do konkurznej podstaty po 1.1.2004 zahrnuté a ak do nej boli zahrnuté do 1.1.2004, mali byť z nej vyňaté.

16. Vzhľadom na to, že pozemky, ku ktorým mohol alebo bol uplatnený reštitučný nárok, nebolo možné v zmysle § 68 ods. 1 zákona č. 328/1991 Zb. zahrnúť do konkurznej podstaty, nevzťahovalo sa na reštitučné konania ustanovenie § 14 ods. 1 písm. c) a d) zákona č. 328/1991 Zb. o týkajúce sa začatia, resp. prerušenia (reštitučného) konania týkajúceho sa majetku patriaceho do konkurznej podstaty.

17. Predmetná nemožnosť zahrnúť pozemky, na ktoré bol uplatnený reštitučný nárok, do konkurznej podstaty, je následne naviazaná aj na blokačné ustanovenie dané § 4 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z.z., v zmysle ktorého je prevod takéhoto pozemku absolútne neplatný. Táto neplatnosť pritom dopadá aj na taký prevod pozemku, ktorý bol eventuálne zahrnutý do konkurznej podstaty ešte pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 503/2003 Z.z. (1.1.2004), ak však k prevodu (uzavretiu zmluvy) došlo až po nadobudnutí jeho účinnosti. To znamená, že ak aj v rámci speňažovania došlo k predaju pozemku, ku ktorému bol uplatnený reštitučný nárok, je takýto prevod vlastníctva absolútne neplatným právnym úkonom a to bez ohľadu, že bol schválený konkurzným súdom (§ 27 ods. 3 zákona č. 328/1991 Zb.).

18. Presne o takýto prípad ide aj prejednávanej veci, keď sťažovateľ ako správca konkurznej podstaty nepostupoval s odbornou starostlivosťou predpokladanou § 8 ods. 2 zákona č. 328/1991 Zb. a nielenže nechal v konkurznej podstate zahrnuté aj tie pozemky, ku ktorým bol následne uplatnený reštitučný nárok, ale tieto aj v rozpore so znením § 4 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z.z. v rámci speňažovania odpredal tretej (fyzickej) osobe.

19. Z dôvodu, že prevod pozemkov, ku ktorým bol uplatnený reštitučný nárok, bol absolútne neplatný, nejednalo sa o dôvod, kedy nemožno vlastníctvo k pozemkom navrátiť podľa § 6 ods. 1 písm. a) zákona č. 503/2003 Z.z. Koncept riešenia vzniknutej situácie prostredníctvom priznania práva reštituentom na náhradné pozemky by súčasne bol v rozpore s princípom elementárnej spravodlivosti. Uspokojovanie veriteľov Poľnohospodárskeho družstva W. ako úpadcu by sa potom v konečnom dôsledku realizovalo na úkor štátu. V dôsledku nevydania pôvodných pozemkom reštituentom zo strany úpadcu ako povinnej osoby by totiž do vlastníctva reštituentov boli prevedené bezodplatne iné pozemky avšak už z vlastníctva štátu (§ 6 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z.z.).

20. Zo strany reštituentov pritom neprichádzalo do úvahy relevantné podanie incidenčnej žaloby (a to ani na podklade výzvy zo strany správcu konkurznej podstaty), pretože vlastníctvo k pozemkom nadobúdajú reštituenti až právoplatnosťou reštitučného rozhodnutia a pred jeho vydaním by preto nemohli uniesť aktívnu žalobnú legitimáciu spojenú s incidenčnou žalobou.

21. V zmysle konštantnej judikatúry (napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 10Sžr/142/2014 z 30.11.2015) sa zároveň na prevod rozporný so znením § 4 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z.z. vrátane následného vkladu vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností zo strany reštitučných orgánov v rámci reštitučného konania neprihliada. Jedná sa o určitú výnimku zo zásady hodnovernosti a záväznosti údajov katastra nehnuteľností vyjadrenej v § 70 a § 71 zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon), keďže reštitučné orgány neprihliadajú na vlastnícky zápis v katastri nehnuteľností a za vlastníka naďalej považujú povinnú osobu (Fečík, M., Jakubáč, R. Katastrálny zákon. Komentár. 1. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2021, s. 967 a 968).

22. Ak však napriek blokačnému ustanoveniu § 4 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z.z. došlo k prevodu vlastníctva pozemku, jeho nadobúdateľ by mal vždy byť účastníkom reštitučného konania, pretože vydaným reštitučným rozhodnutím môže byť dotknutý na svojich právach a povinnostiach v zmysle § 14 ods. 1 správneho poriadku, keďže na reštitučné konanie sa vzťahuje správny poriadok (§ 5 ods. 3

zákona č. 503/2003 Z.z.). Pokiaľ reštitučné orgány s takouto osobou ako účastníkom konania nekonali, môže sa táto osoba v trojročnej lehote od vydania reštitučného rozhodnutia domáhať ochrany svojich práv správnu žalobou opomenutého účastníka v zmysle § 179 SSP.

23. Záverom možno dodať, že ak je pritom povinná osoba v konkurze, v reštitučnom konaní za ňu koná správca konkurznej podstaty v zmysle § 14 ods. 1 písm. a) zákona č. 328/1991 Zb., pretože v prípade zamietnutia reštitučného nároku, správca konkurznej podstaty zahrnie dotknutý pozemok alebo pozemky do konkurznej podstaty. Následne sa potom takéto postavenie správcu konkurznej podstaty, resp. konanie za úpadcu logicky premieta aj do správneho súdneho procesu. Pokiaľ preto sťažovateľ namietal, že reštitučný nárok nemal byť uplatnený voči nemu, resp. že nemal pasívnu legitimáciu v konaní, jednalo sa z jeho strany o nesprávne pochopenie procesných súvislostí reštitučného konania a správneho súdneho konania.

24. Kasačný súd v tejto súvislosti poukazuje aj na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4Sžr/9/2014 z 4.11.2014. Toto rozhodnutie sa nielenže týka ekvivalentnej reštitučnej veci ale i rovnakého úpadcu Poľnohospodárskeho družstva W. a sťažovateľa (žalobcu). Podľa uvedeného rozhodnutia „Predmetom sporu v tejto veci je aplikácia zákona o navrátení vlastníctva k pozemkom, keď predmetom navrátenia vlastníctva oprávneným osobám sú pozemky vo vlastníctve povinnej osoby v konkurze, teda zdanlivo tu nastáva kolízia dvoch právnych úprav, v tomto prípade zákona o konkurze a vyrovnaní a zákona o navrátení vlastníctva k pozemkom.

Zákon o navrátení vlastníctva k pozemkom nadobudol účinnosť dňa 01. januára 2004, pričom stanovil oprávneným osobám prekluzívnu lehotu na uplatnenie práva na navrátenie vlastníctva k pozemku do 31. decembra 2004 (§ 5 ods. 1 citovaného zákona).

Z obsahu administratívneho spisu vyplýva, že zúčastnené osoby, v postavení oprávnených osôb podľa zákona o navrátení vlastníctva k pozemkom, uplatnili svoje právo na navrátenie vlastníctva k predmetným pozemkom dňa 07. decembra 2004, t.j. v lehote stanovenej zákonom.

Na majetok úpadcu, Poľnohospodárske družstvo W., bol uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. K238/96-9 zo dňa 27.11.1997 vyhlásený konkurz, ktorý sa v zmysle intertemporálneho ustanovenia § 206 ods. 1 zákona č. 7/2005 Z.z. dokončí podľa zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov.

Z obsahu administratívneho spisu vyplýva, že v čase nadobudnutia účinnosti zákona o navrátení vlastníctva k pozemkom bol vlastníkom predmetných pozemkov úpadca. Taktiež z obsahu administratívneho spisu ako i z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva identifikácia predmetných pozemkov ako i pridelenie nového čísla listu vlastníctva, na ktorom v čase vydania napadnutého správneho rozhodnutia boli reštituované pozemky zapísané.

Odvolačný súd po vyhodnotení podstatných podmienok, t.j. včasnosti uplatnenia nároku na prinavrátanie predmetných pozemkov oprávnenými osobami a právny stav predmetných pozemkov v čase nadobudnutia účinnosti zákona o navrátení vlastníctva k pozemkom, t.j. nachádzali sa vo vlastníctve úpadcu, ktorý bol v zmysle § 4 ods. 1 uvedeného zákona povinnou osobou, vyhodnotil postup napadnutého právneho predchodcu odporcu, Obvodného pozemkového úradu Stropkov, ako zákonný.

Vzhľadom na účel zákona č. 503/2003 Z.z., ktorým okrem účelu uvedeného v § 1 ods. 1 citovaného zákona je, podľa preambuly obsahovo totožného zákona č. 229/1991 Zb., zmierniť následky niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo v rozhodnom období rokov 1948 až 1989 (od 25. februára 1948 do 1. januára 1990), možno tento zákon zaradiť medzi reštitučné zákony. Ako taký zohľadňuje z neho vyplývajúce nároky oprávnených osôb, okrem iného, prostredníctvom určenia absolútnej neplatnosti zmlúv o prevode vlastníctva dotknutých pozemkov povinnými osobami do vlastníctva iného, uzavretých odo dňa účinnosti tohto zákona (§ 4 ods. 2 citovaného zákona).

S touto ochranou oprávnených záujmov prípadných reštituentov korešponduje i kompatibilná právna úprava v zákone o konkurze a vyrovnaní, ktorá ustanovením § 68 ods. 1 citovaného zákona vylučuje predmetné pozemky z konkurznej podstaty, ak bol nárok na ne v zákonnej lehote úspešne uplatnený (a contr. § 68 ods. 1 zákona o konkurze a vyrovnaní).

Vzhľadom na uvedené nemožno prisvedčiť právnej argumentácii navrhovateľa o prednostnej aplikácii zákona o konkurze a vyrovnaní vo vzťahu k reštitučnému zákonu, s poukazom na § 66e ods. 2 uvedeného zákona, keďže samotný zákon o konkurze a vyrovnaní upravuje prednosť použitia

osobitných reštitučných zákonov v súvislosti s ich dopadom na určenie rozsahu konkurznej podstaty úpadcu (§ 68 ods. 1 citovaného zákona). V tomto ohľade nie je zákonom o konkurze a vyrovnaní stanovená výnimka, a ani v § 6 ods. 1 reštitučného zákona, pre majetok schválený radou konkurzných veriteľov a opatrením konkurzného súdu odsúhlasený na predaj v rámci speňaženia konkurznej podstaty úpadcu a naplnenia účelu konkurzného konania. Relevantnou skutočnosťou, zakladajúcou vyňatie predmetných pozemkov z konkurznej podstaty úpadcu a zároveň zakladajúcou zákaz scudziť ich správcom konkurznej podstaty, je právny stav reštituovaných pozemkov v čase nadobudnutia účinnosti reštitučného zákona a úspešné uplatnenie práva na navrátenie ich vlastníctva oprávnenými osobami. Tieto podmienky boli v preskúvanom správnom konaní splnené, takže s ohľadom na určenie prednosti zdanlivo kolidujúcich zákonov (zákona č. 503/2003 Z.z. a zákona o konkurze a vyrovnaní), bol postup správneho orgánu zákonný a správny.

S prihliadnutím na vyššie uvedené je vyriešená i otázka uplatnenia si práva oprávnenými osobami žalobou na vylúčenie predmetných pozemkov z konkurznej podstaty pred rozhodnutím o ich nároku podľa reštitučného zákona, keďže tieto by v tom štádiu a za daného právneho stavu, nemali aktívnu legitimáciu na podanie takejto žaloby. Ich právny vzťah k predmetným pozemkom by bol v čase podania žaloby neistý, o ktorom mohol rozhodnúť len príslušný Obvodný pozemkový úrad.

V tejto súvislosti odvolací súd považuje za potrebné dodať, že po úspešnom uplatnení reštitučných nárokov oprávnenými osobami, tieto nebudú musieť podávať žalobu o vyňatie predmetných pozemkov z konkurznej podstaty, keďže ich vyňatie z majetku úpadcu stanovuje priamo zákon o konkurze a vyrovnaní (§ 68 ods. 1 citovaného zákona).“

25. S odkazom na vyššie uvedené možno preto skonštatovať, že žalovaný ako i prvostupňový orgán konali zákonne, ak po zistení splnenia zákonných podmienok vrátane dôvodnosti reštitučného nároku rozhodli o navrátení vlastníctva príslušných pozemkov určeným reštituentom a to napriek tomu, že tieto pozemky boli po uplatnení reštitučného nároku správcom konkurznej podstaty v rámci speňaženia predané tretej (fyzickej) osobe. Sťažovateľ ako správca konkurznej podstaty povinnej osoby - úpadcu totiž vykonal predaj príslušných pozemkov jednak v rozpore s § 68 ods. 1 zákona č. 328/1991 Zb. ako i v rozpore s blokačným ustanovením § 4 ods. 2 zákona č. 503/2003 Z.z. Rozhodnutím žalovaného č. OU-PO-OOP4-2018/005639-POL z 5.2.2018 teda nebol porušený zákon v rozsahu, v akom to namietal sťažovateľ.

26. Po preskúmaní dôvodov kasačnej sťažnosti a s nimi spojených sťažnostných bodov došiel preto kasačný súd k záveru, že tieto nie sú dôvodné. Zo strany kasačného súdu nebolo teda zistené, že by krajský súd v konaní porušil zákon tým, že nesprávnym procesným postupom znemožnil sťažovateľovi, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, resp. rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia vecí.

27. Z uvedených dôvodov preto kasačný súd kasačnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 461 SSP <aspi://module='ASPI'&link='162/2015%20Z.z.%2523461'&ucin-k-dni='30.12.9999'> ako nedôvodnú zamietol.

28. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP a contrario, žalobca - sťažovateľ v kasačnom konaní nemal úspech, preto mu právo na náhradu trov kasačného konania nevzniklo. Kasačný súd zároveň nezistil splnenie zákonných podmienok pre postup súdu pri náhrade trov kasačného konania podľa § 168 SSP v spojení s § 467 ods. 1 SSP. Kasačný súd zároveň nepriznal nárok na náhradu trov ďalšiemu účastníkovi v 9/ rade AK - TARABČÁK s.r.o., ktorú si tento uplatnil vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti z dôvodu zastupovania ostatných ďalších účastníkov konania. Zo súdneho spisu nebola totiž existencia tohto zastupovania preukázaná, keďže nebolo doložené žiadne splnomocnenie a aj doručovanie sa vykonávalo v prospech ďalších účastníkov konania a nie prostredníctvom AK - TARABČÁK s.r.o.

29. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 prvá veta SSP).

Poučenie :

Proti tomuto rozhodnutiu n i e j e prípustný opravný prostriedok.